

CARTE STRĂINĂ TIPĂRITĂ ÎN SECOLUL AL XVIII-LEA DIN BIBLIOTECA COLEGIULUI "B. P. HASDEU". CATALOG

DANIELA LUPU

O componentă importantă a patrimoniului bibliofil al județului Buzău, parte a patrimoniului cultural național, o reprezintă cartea veche și cartea rară tipărită în diferite centre tipografice europene. Pentru o bună cunoaștere a tezaurului bibliofil al Buzăului se impune descrierea completă a volumelor existente în diferite colecții într-un catalog, care va putea servi ca instrument de lucru atât specialiștilor cât și celor interesați de cercetarea istoriei culturale a Buzăului în general. Prezentul catalog este o primă etapă în realizarea acestui scop.

Unul dintre cei mai importanți deținători de carte bibliofilă din județ este colegiul "B.P. Hașdeu"¹. Spre deosebire de alte fonduri unde predomină cartea religioasă, în cadrul bibliotecii colegiului ponderea o are cartea laică. Din cauza modului specific de constituire, fondul nu cuprinde cărți mai vechi de sec. XVIII, majoritatea dintre ele fiind tipărite în sec. XIX.

Biblioteca colegiului "B.P. Hașdeu" din Buzău este una dintre cele mai vechi biblioteci școlare orășenești. Începuturile bibliotecii se leagă de intenția episcopului Dionisie Romano de a dona valoroasa sa bibliotecă gimnaziului orașului, în înființarea căruia avusese un rol hotărâtor. Moartea subită a episcopului a lăsat nefinalizată această dorință². Dar ideea întemeierii unei biblioteci gimnaziale, care cu timpul să devină bibliotecă comună (publică), a fost preluată și concretizată, în peste două decenii de eforturi consecutive, de profesorul gimnaziului, Basil Iorgulescu³. Inițiată

---

¹ În 1867 s-a înființat "*gimnasiul urbei Buzău*", din 1870 numit "*gimnasiul Tudor Vladimirescu*". În 1891, cu ocazia inaugurării actualului local, primește numele lui Alexandru Hașdeu, în 1896 acordându-se statutul de liceu "*clasic*". Din 1932, liceul se numește "B. P. Hașdeu", nume propus de Basil Iorgulescu încă din 1890. Etapele înființării și funcționării liceului la Ion Țt. Moldoveanu, *Istoricul Liceului "B. P. Hașdeu" din Buzău. 1867-1967*, București, 1974, p. 21, 30, 71, 154.

² La 18 ianuarie Dionisie Romano moare subit, fără ca donația promisă să fie legalizată. Biblioteca, conținând aproape 7000 de volume a fost considerată proprietate a statului apoi, după stabilirea moștenitorului legal, a fost vândută și risipită. Mai târziu o mare parte a ei a fost cumpărată de Biblioteca Academiei Române. Cu toate insistențele lui Basil Iorgulescu, liceul nu a primit nimic din biblioteca episcopului. Detalii la Gabriel Cocora, *Episcopul Dionisie Romano și Academia Română în Glasul Bisericii*, XV, 1956, nr. 8-9, p. 483-486.

³ Basil Iorgulescu (1848-1904), născut în Câmpulung - Muscel, a fost profesor de limba română, latină și franceză (1869-1904) și director al gimnaziului (1870-1876, 1880-1899, 1901). Pasionat bibliofil a fost primul organizator și custode al bibliotecii. Mai târziu și-a dăruit propria sa bibliotecă conținând cărți vechi și rare, liceului. A fost desemnat să inventarieze și să catalogheze biblioteca rămasă de la episcopul Dionisie Romano. A fost un precursor în cercetarea științifică a istoriei și geografiei județului. Dintre lucrările sale, printre care și numeroase manuale, cea mai cunoscută este: *Dicționar geografic, statistic, economic și istoric al județului Buzeu*, București, 1892, distins cu premiul I al Societății Geografice Române în anul 1891.

încă din 1871, pornind de la o colecție modestă de carte pentru uz școlar, biblioteca își îmbogățește fondurile în urma primei mari donații, făcute de către unul din intelectualii orașului, avocatul Costache Ciochinescu, în 1873 (completată în 1880 și 1891). În 1883 biblioteca, ce funcționase până atunci ca bibliotecă școlară, este declarată bibliotecă publică, statut ce va deveni oficial abia în 1888, când obține o subvenție anuală din partea autorităților locale. Tot atunci i se stabilește și modul de organizare și funcționare și primește numele de *Biblioteca Carol I*. După 1948, biblioteca va reveni la statutul de bibliotecă școlară, pe care și-l păstrează până astăzi.

Fondurile bibliotecii s-au constituit deci din a doua jumătate a sec. XIX, la nucleul inițial de cărți didactice, preluate de la școlile primare din oraș, adăugându-se treptat publicații din diverse domenii, obținute prin donații și achiziții din țară și străinătate. Fondul de carte veche care s-a păstrat, se datorează în mare parte donațiilor făcute (la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX), de numeroși oameni cultivați, ei înșiși colecționari de cărți și posesori de biblioteci însemnate: Costache Ciochinescu, Costache Canella, Basil Iorgulescu, Procopie Casotta, Nicolae Vaschide, Grigore Monteoru, Dimitrie A. Sturdza, Anton Carp, Ioan .S. Păltineanu, G. I. Ionescu-Gion, generalul Eustatie Pencovici, S. Periețeanu ș.a. Importante donații au făcut bibliotecii liceului Academia Română, Casa Regală și Ministerul Instrucțiunii. Acest fond, care astăzi nu depășește ca vechime sec. XVIII, cuprinde scrieri din domenii variate, de la istorie, geografie, beletristică, istoria artei, filozofie până la matematică, științele naturii, medicină, comerț, drept. El conține ediții de opere complete din clasici, ediții princeps ale scriitorilor români din secolul trecut, numeroase enciclopedii, dicționare și o bogată colecție din primele periodice românești.

Catalogul cuprinde unsprezece titluri (douăzeci și șase de volume), imprimate în veacul luminilor (între anii 1700-1795), în centre tipografice europene, în limbile latină, franceză, italiană și germană. În plan lingvistic șapte titluri sunt în limba franceză, două în latină și câte unul în limbile germană și italiană.

În ceea ce privește proveniența cărților și modul cum a ajuns fiecare dintre ele în posesia bibliotecii, putem presupune că ele provin din donații. În condițiile în care documentele de evidență de la începuturile bibliotecii (acte de donație, registre de inventar), cu o singură excepție⁴, nu s-au păstrat, nu am putut folosi decât informația oferită de ex libris-uri (ștampile, etichete). Din analiza tipurilor de ștampilă folosite, rezultă că toate cărțile au intrat în bibliotecă în perioada în care aceasta se numea *Biblioteca Carol I*, deci în perioada cuprinsă probabil între 1888 (când se publică statutul și regulamentul bibliotecii) și 1932 (când liceului i se schimbă numele). Unele cărți au ex libris-urile proprietarilor anteriori, dar nici unul dintre aceștia nu se numără

⁴ Cunoaștem destul de amănunțit, datorită listelor de inventar întocmite de Basil Iorgulescu, doar conținutul donației lui Costache Ciochinescu, din 1873 și din 1891. Direcția județeană a Arhivelor Naționale Buzău, fond Primăria oraș Buzău, dosar 215/1874, f. 5 verso-16 și dosar 1/1890, f. 32-38 verso. Cărțile prezentate în catalog nu provin din această donație.

printre donatorii cunoscuți ai bibliotecii. Printre posesorii anteriori se numără un conte de Sallabery⁵ (*Alcibiade*, nr. cat. 13-16), doctorul S. Novak (*Auraria romano-dacica*, nr. cat. 8), Ernest Thorin, librar din Paris (*Habitudes et moeurs privées des romains*, nr. cat. 26).

Din perspectiva conținutului ele se înscriu în următoarele domenii: literatură de călătorii, istorie și literatură beletristică, ilustrând preferința epocii pentru descrierile de călătorii și pentru subiectele inspirate din antichitatea greco-romană. Chiar și în cazul beletristicii sursa este tot istorică: Alcibiade, războaiele punice, moartea lui Cato.

Multe cărți sunt (sau conțin) relatări ale călătorilor străini care străbat sau stau o vreme în țările române în sec. XVIII⁶. Unele dintre acestea sunt importante izvoare pentru istoria românilor în veacul fanariot. De exemplu: Samuel Köleseri⁷, a călătorit de patru ori în Țara Românească în perioada 1709-1714, la invitația lui Constantin Brâncoveanu. În multe dintre lucrările sale se găsesc informații (unele cu caracter etnografic) despre românii din Transilvania și despre țările române. În cartea sa *Auraria romano-dacica* (nr. cat. 8) există și o referire la zona Buzăului, legată de căderea unei pietre meteoritice în apropierea orașului, "*la o zi de drum de munții cu același nume*". Informația a aflat-o chiar de la domn, care i-a arătat câteva fragmente păstrate la curtea domnească (veridicitatea informației fiind întărită și de consemnarea evenimentului în cronica lui Radu Greceanu⁸). Michael Schendo (a cărui scriere ce descrie bogățiile mineralogice ale Olteniei, a fost anexată ediției a doua a lucrării lui Köleseri), a fost medicul lui Nicolae Mavrocordat în timpul primei sale domnii în Țara Românească.

⁵ Am putea să-l identificăm pe acest conte cu acel emigrant francez, care prin 1791 călătorește prin țările române și care dă, în cartea sa *Voyage à Constantinople, en Italie et aux îles de l'archipel par l'Allemagne et la Hongrie*, Paris, 1799 prețioase știri despre Oltenia. Partea referitoare la principate a fost reeditată separat în 1821 cu titlul: *Essai sur la Valachie et la Moldavie*. v. N. Iorga. *Istoria românilor prin călătorii*, București, 1981, p. 406.

⁶ De-a lungul timpului biblioteca a suferit importante pierderi (de exemplu în timpul primului război mondial localul liceului a fost ocupat de armata germană, arhiva școlii distrusă și numeroase cărți au dispărut). Au existat și alte cărți care descriau călătorii, tipărite în sec. XVIII, care astăzi nu mai sunt în bibliotecă: J.L.B. Carra, *Histoire de la Moldavie et de la Valachie*, 1781 și *Viaggio da Constantinopoli a Bukaresti*, Roma, 1794. cf. G. Cocora. *Tipar și cărțurari*, București, 1977, p. 237. 239.

⁷ Samuel Köleseri (1663-1732), medic și savant maghiar (stabilit la Sibiu), investit de autoritățile habsburgice cu diverse funcții (medic al guvernului, medic militar pe lângă armata austriacă din Transilvania, inspector al minelor din Transilvania, consilier gubernial), a avut o mare influență în cercurile conducătoare ale Transilvaniei. Prin preocupările sale științifice și culturale, a intrat în contact cu cărturarii vremii, întreținând cu aceștia o vastă corespondență. A corespondat cu stolnicul Constantin Cantacuzino, Constantin Brâncoveanu și Nicolae Mavrocordat. A vizitat Țara Românească în 1709, 1712, 1713 și 1714, însă însemnările sale de călătorie s-au pierdut. Cunoscut bibliofil, a mijlocit cumpărarea de cărți pentru Brâncoveanu și Mavrocordat. apud *Călători străini despre țările române*, vol. VIII, București, 1983, p. 615-617.

⁸ "...la ghenarie 28 dni, leat 7217 la 10 ceasuri den zi, fiind vreme frumoasă, senin și soare, la județul Buzăului, de ceia parte de apa Buzăului, au trăsnit atât de tare, cât oamenii și dobitoacele au căzut la pământ și au căzut și câteva pietri de sus, care pietri dă minune le-au adus la curte, de s-au minunat toți văzându-le." Radu Greceanu, *Cronica în Cronicari munteni*, 3, București, 1984. p.159.

Fr. J. Sulzer a stat în Țara Românească 6 ani, între 1774-1780⁹ dar a călătorit deseori, în interes de afaceri și în Moldova. Cartea sa *Geschichte des transalpinischen Daciens* (nr. cat. 9) este folosită ca izvor documentar pentru sfârșitul sec. XVIII, mai ales pentru știrile referitoare la domnia lui Alexandru Ipsilanti (biblioteca deține doar volumul 2, nr. cat. 9).

Cam în aceeași perioadă s-a aflat în țările române Ștefan Raicevich (agent consular al Austriei în principate din 1781 până în 1792), impresiile sale fiind consemnate în *Osservazioni storiche, naturali e politiche intorno la Valachia e Moldavia* (nr. cat. 12). În carte apare și o referire la chihlimbarul din regiunea Buzăului.

În 1786 venind de la Constantinople, în drum spre Viena, trece prin Țara Românească lady Elisabeth Craven¹⁰. Descrierea călătoriei sale, *Voyage en Crimée et a Constantinople en 1786* (nr. cat. 17), s-a bucurat de mare succes în epocă, dovadă fiind numeroasele reeditări și traduceri. Este primită cu mare fast de către noul domn, Nicolae Mavrogheni, la a cărui investitură asistase la Constantinople, rămâne o zi la București, o vizitează pe doamnă și în cinstea ei se dă un ospăț. Descrierea călătoriei de la Călărași la București și de aici spre Sibiu, a ceremonialului de primire la curtea domnească, descrierea lui Mavrogheni și a frumoasei sale soții, Marioara Scavoni, precum și alte impresii le găsim în scrisorile expediate de la Călărași, București și Sibiu.

Tot o relatare de călătorie este cea mai veche publicație a fondului, *Voyage au Levant* (nr. cat. 1) scrisă de olandezul Cornelius de Bruyn (1652- c.1719), pictor și voiajor faimos în epocă. Cartea, rod al unei călătorii ce a durat nouă ani, este redactată sub forma unui jurnal și are un aspect impresionant: format *in-folio*, numeroase ilustrații, printre care și 210 de gravuri realizate după desenele autorului. Imediat după apariția cărții în 1699, Bruyn a fost acuzat că ar fi reprodus desenele altor voiajori. Pentru a-și dovedi nevinovăția include în ediția de față mărturiile celor ce l-au văzut făcând schițe "*la motif*", în timpul călătoriei.

Ilustrații valoroase (planșe și portrete ale nobililor de la curtea Franței), are și *La vie de Philippe d'Orleans* (nr. cat. 2, 3) reproduse după volumul *Încoronarea lui Ludovic al XV-lea...* (Paris, 1722), realizate de vestiții gravori ai Imprimeriei Regale¹¹.

⁹ Franz Joseph Sulzer, doctor în științe juridice, funcționar (auditor) în armata austriacă a fost invitat de Alexandru Ipsilanti la București pentru a pune bazele unei școli superioare, unde urma să predea cursuri de drept. Sosit în 1774, cu planuri ambițioase, dezamăgit de neîmplinirea lor ("*Universitatea*" plănuită nu s-a mai deschis, nu a fost numit secretar al domnului și nici agent al Austriei), rămâne în țară până în 1780. Experiențele neplăcute i-au marcat obiectivitatea scrierii. Cartea sa a lansat teoria imigraționistă. v. N. Iorga, *op. cit.*, p. 383-386.

¹⁰ Elisabeth Berkeley Craven (1750-1828), scriitoare engleză. Născută Berkeley, se căsătorește cu contele Craven în 1767. După divorțul din 1781 face numeroase călătorii în Europa. În 1791 se căsătorește cu markgraful de Ansbach, Karl Alexander (scrisorile cuprinse în carte îi sunt destinate). apud *La Grande Encyclopédie*, tome treizième, Paris, s.a., p.286.

¹¹ Albert Flocon, *Universul cărților*, București, 1976, p. 301-305.

Lucrarea este o mărturie contemporană despre regența lui *Philippe d'Orleans* iar autorul a publicat-o anonim în afara Franței¹². Cazul nu este singular în epocă. Toți cei care criticau regimul trebuiau să-și ia măsuri de precauție. Este de ajuns să ne referim doar la Montesquieu care procedează la fel cu *Scrisorile persane* (publicată anonim în 1721, probabil la Amsterdam, cu o adresă editorială falsă).

Descrierea lucrărilor s-a făcut urmând criteriul cronologic în cazul anilor de apariție și alfabetic în cazul autorilor (sau titlurilor) în cadrul aceluiași an de apariție. Fiecare exemplar descris a primit un număr de ordine.

În prezentarea publicațiilor s-au folosit următoarele elemente de descriere: anul apariției; numărul de ordine al includerii publicației în catalog; autorul; pagina de titlu, transcrisă integral; paginația; formatul în cm; oglinda paginii (nr. de rânduri și dimensiunea textului în cm); note (observații) privind aspectul grafic și conținutul exemplarului descris; însemnări; legătura; deținătorii anteriori (ex libris-uri); bibliografia; numărul de inventar și în funcție de caz, poziția de colligat.

La transcrierea paginii de titlu s-au omis motto-urile și citatele, ele fiind reproduse la note. Datele de publicare (localitatea, editura, tipografia, anul de apariție) au fost transcrise în forma în care apar pe pagina de titlu. În cazul în care unele dintre aceste date au fost preluate din alte zone ale publicației, au fost trecute între paranteze drepte.

Notele (observațiile) referitoare la aspectul grafic cuprind: limba textului și alfabetul folosit; așezarea textului pe coloane; culoarea tiparului (în cazul în care pe lângă negru mai este și o altă culoare); tipul de hârtie (în cazul în care se constată prezența filigranului); marca tipografică; ilustrații incluse în text sau anexate.

Notele (observațiile) referitoare la conținutul publicației includ: proveniența informațiilor din paranteze drepte; mențiuni despre ediție; menționarea persoanelor care au contribuit la realizarea publicației în altă calitate decât cea de autor: comanditar, editor științific sau comercial, ilustrator, traducător etc.; prezentarea cuprinsului: prefață, cuvântul editorului (sau tipografului), indici etc.; menționarea privilegiului, dedicațiilor, motto-urilor, citatelor de pe pagina de titlu, a listelor de cărți sau prețului cărții.

---

¹² Cartea a apărut anonim la Haga. Autorul, un fost iezuit pe nume La Mothe (1680-1740), a fost nevoit să părăsească Franța, în 1718, în urma unui discurs împotriva politicii monetare a guvernului și să se refugieze în Olanda, unde va continua să publice sub pseudonimul *La Hode*. Este cunoscut ca autor de lucrări istorice cu caracter memorialistic, printre care *Histoire de Louis XIV* apărută în 1740 (atacată de Voltaire). apud *La Grande Encyclopédie*, tome vingt et unième, p. 839.

CATALOG

ABREVIERI:

col. = coloană, -e
 f. = fila, -e
 f. gardă = fila de gardă.
 Fig. = figura
 h. = hartă
 Ilustr. = ilustrații
 lb. = limba
 mss. = manuscris
 nenum. = nenumărată, -e

nr. = număr
 nr. inv. = număr inventar
 O = oglinda paginii
 p. = pagina, -i
 pag. titlu = pagina de titlu
 R = rânduri
 vol. = volum, -e

BIBLIOGRAFIE:

BARBIER. ANT.-ALEX.. *Le Dictionnaire des Ouvrages Anonymes*, 7 vol., Paris, 1869-1879.

Abreviere: BARBIER vol., p.

GRAESSE, JEAN GEORGES THÉODORE. *Trésor de livres rares et précieux ou Nouveau dictionnaire bibliographique*. 7 vol. Milano, 1950. Abreviere: GRAESSE vol., p.

VERESS, ANDREI. *Bibliografia română-ungară*, 3 vol. Editura "Cartea Românească", București, 1931-1935. Abreviere: VERESS vol., p.

1700

Nr. 1

BRUYN, CORNELIUS DE

VOYAGE AU LEVANT, C'EST À DIRE DANS LES PRINCIPAUX ENDROITS DE L'ASIE MINEURE DANS LES ISLES DE CHIO, DE RHODES, DE CHYPRE &C. DE MÊME QUE DANS LES PLUS CONSIDERABLES VILLES D'EGYPTE, DE SYRIE, ET DE LA TERRE SAINTE; ENRICHI DE PLUS DE DEUX CENS TAILLES-DOUCES, OÙ SONT REPRÉSENTÉES LES PLUS CÉLÈBRES VILLES, PAÏS, BOURGS, & AUTRES CHOSES DIGNES DE REMARQUE, LE TOUT DESSINÉ D'APRES NATURE: PAR CORNEILLE LE BRUN. TRADUIT DU FLAMAND, A DELFT, CHEZ HENRI DE KROONEVELT. MDCC. AVEC PRIVILEGE.

— 9 f., 406 /6/ p.

— 2° (40 cm).

— O: 59 R (27x13,6 cm).

— Text în lb. franceză și latină. Alfabet latin extins. Text pe două col. Ilustr.: 210 planșe gravate (*tailles-douces*), portretul autorului, două gravuri reprezentând compoziții alegorice (scenă dintr-un atelier, pictori, modele, trei personaje feminine reprezentând arhitectura, pictura și sculptura), ornamente tipografice (inițiale în chenare florale, vignete); h. (pliată): *Tabula geographica. Continens: Vcstigia et Procebum itineris Tam Maritimi, quam Terrestri. Cornelii de Bruin*;

— Prima ediție a apărut la Delft, în 1698 în lb. flamandă. Autorul ilustr., al h., dedicației și prefeței este Le Brun. Cele două gravuri situate înaintea pag. titlu sunt semnate: *I. Mulder fecit* (a gravat) și *R. du Val invenit* (a desenat). Cartea este dedicată lui Antoine Ulric, duce de Brunswik și Luneburg. Portretul lui Le Brun este semnat: *Godfr.: Kneller Equos Pinxit* și *G. Valck Schulp.*, iar versurile închinat acestuia sunt

semnate de poeții olandezi Janus Broukhusius și Pierre Francius. Cuprinde: textul privilegiului: portretul autorului încadrat într-un medalion oval cu inscripția: *PICTOR CORNELIUS DE BRUYN*; dedicația către ducele de Brunswik și Luneburg; prefața în care autorul prezintă scopul călătoriei și interesul său special pentru realizarea desenelor "după natură"; 6 scrisori - măturii, care garantează autenticitatea desenelor: aviz către legători despre modul în care trebuie introduse ilustr. în text (numărul p. după care se va lega fiecare planșă); indice de termeni (*Table des principales choses contenues dans cet ouvrage*).

— Legătură originală. Coperte carton. Cotor pergament, neted, text imprimat negru: *VOYAGE/AU LEVANT/PAR/LE BRUN*. Tranșa colorată.

— Ex libris, cerneală neagră, mss.: *Sens(f ?)...*, (pag. titlu): ștampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU*. (f. 2): ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA*. (pag. titlu).

— GRAESSE I, p. 552.

— nr. inv. 1806 (Fig. 1 A, 1 B)

1737

Nr. 2

LA MOTHE-PÈRE DIT DE LA HODE

LA VIE DE PHILIPPE D'ORLEANS, PETIT-FILS DE FRANCE, REGENT DU ROYAUME PENDANT LA MINORITÉ DE LOUIS XV. PAR MR. L. M. D. M. TOME PREMIER. SECONDE EDITION. A LONDRES, AUX DEPENS DE LA COMPAGNIE. MDCCXXXVII.

— 1 f., 386 p.

— 12° (17 cm).

— O: 31 R (12,5x6,4 cm).

— Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Tipar negru și roșu. Hârtie filigranată. Ilustr.: 7 portrete: pe pag. titlu este reprodus portretul lui Ludovic al XV-lea.

— Prima ediție a apărut la Haga, în 1736. Cuprinde: *Avertissement des libraires*, în care editorul recomandă autorul ca o persoană de încredere, care a tratat cu obiectivitate subiectul: "Acest manuscris ne-a căzut întâmplător în mâini. Am fost asigurați că aparține unui om de condiție, care a avut mari relații la palat în timpul regentului d'Orléans și legături foarte apropiate cu câteva persoane care s-au bucurat de încrederea acestui prinț (...). Nu-i știm prea clar numele dar dacă dăm crezare celor ce ni s-au spus, inițialele L. M. D. M. îl reprezintă cu fidelitate și are un frate în starea ecleziastică, vestit atât prin pietatea cât și prin erudiția sa".

— Însemnare în lb. franceză cu cerneală neagră (care scoate din anonimat numele autorului): *La mothe dit dela Hode* (pag. titlu).

— Legătura carton-piele. Cotor piele pe cinci nervuri profilate, decorat cu motive florale aurite (ghirlande încadrând o floare de crin), cu text auriu imprimat: *VIE/DE PHILIPPE/D'ORLÉANS*. Coperte carton cu colțuri din piele. Forzaț marmorat. Tranșă colorată.

— Ex libris ștampilă ovală, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU*. (pag. titlu); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA*. (pag. titlu).

— BARBIER IV, p. 1002.

— Nr. inv. 1914 (Fig. 2).

Nr. 3

LA MOTHE-PÈRE DIT DE LA HODE

LA VIE DE PHILIPPE D'ORLEANS, PETIT-FILS DE FRANCE, REGENT DU ROYAUME PENDANT LA MINORITÉ DE LOUIS XV. PAR. MR. L. M. D. M. TOME SECONDE. SECONDE EDITION. A LONDRES, AUX DEPENS DE LA COMPAGNIE. MDCCXXXVII.

— 402/17/ p.

— 12° (17 cm).

— O: 31 R (12,5x6, 4 cm).

— Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Tipar negru și roșu. Hârtie filigranată. Ilustr.: pe pag. titlu este reproducă planșa XIV: *Sacre de Louis XV a Rheims (25 oct. 1722)*. De remarcat este și planșa XV: *Ordre de la seance du lit de Justice tenu par le Roi XV a sa majorité. Le 22 fevr. 1723*.

— Cuprinde: *Avis au relieur* cu indicarea locurilor unde legătorul trebuie să insereze planșele și *Catalogue des livres imprimé à la Haye, chez Pierre Gosse, où dont il a nombre d'exemplaires*.

— Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 2.

— BARBIER IV, p. 1002.

— Nr. inv. 1915

1771

Nr. 4

MEMORIAE POPULORUM, OLIM AD DANUBIUM, PONTUM EUXINUM, PALUDEM MAEOTIDEM, CAUCASUM, MARE CASPIUM, ET INDE MAGIS AD SEPTEMTRIONES INCOLENTIUM, E SCRIPTORIBUS HISTORIAE BYZANTINAE ERUTAE ET DIGESTAE A IOANNE GOTTHILF STRITTERO, GYMNASII ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE CONRECTORE. TOMUS I. GOTHICA, VANDALICA, GEPAEDICA, LONGOBARDICA, HERULICA, HUNNICA ET AVARICA, COMPLECTENS. PETROPOLI, IMPENSIS ACADEMIAE SCIENTIARUM, MDCCCLXXI. [MARTIN HANKIUM IMPRIMIS].

— x l, 760 /2/ p.

— 4° (27 cm).

— O: 37 R (16,5x11 cm).

— Text în lb. latină și citate în lb. greacă. Alfabet latin de bază și alfabet grec. Hârtie filigranată. Marcă tipografică reprezentând un scut sprijinit de un trunchi de copac, pe scut stă o pasăre (verso pag. titlu). Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).

— Tipograful menționat în prefață. Cuprinde: prefața îngrijitorului de ediție J.G. Strittero, profesor la Academia imperială de științe din Petersburg, note, cronologii, genealogii, indice istoric și geografic, erată.

— Legătură carton-piele. Cotor piele, pe cinci nervuri, decorat cu chenare liniare aurite.

— Ex libris ștampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (pag. titlu); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA* (pag. titlu).

— GRAESSE VI, p. 511.

— Nr. inv. 1795 (Fig. 3).

1774

Nr. 5

MEMORIAE POPULORUM, OLIM AD DANUBIUM, PONTUM EUXINUM, PALUDEM MAEOTIDEM, CAUCASUM, MARE CASPIUM, ET INDE MAGIS AD SEPTEMTRIONES INCOLENTIUM, E SCRIPTORIBUS HISTORIAE BYZANTINAE ERUTAE ET DIGESTAE A IOANNE GOTTHILF STRITTERO, GYMNASII ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE CONRECTOR. MEMORIAE POPULORUM, OLIM AD DANUBIUM, PONTUM EUXINUM, PALUDEM MAEOTIDEM, CAUCASUM, MARE CASPIUM, ET INDE MAGIS AD SEPTEMTRIONES INCOLENTIUM, E SCRIPTORIBUS HISTORIAE BYZANTINAE ERUTAE ET DIGESTAE A IOANNE GOTTHILF STRITTERO, GYMNASII ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE CONRECTOR. TOMUS II. SLAVICA, SERVICA, CHROUATICA, ZACHLUMICA, TERBUNICA, PAGANICA, DIOCLEICA, MORAVICA, BOSNICA, BULGARICA, VALACHICA, RUSSICA, POLONICA, LITHUANICA, PRUSSICA, SAMOTICA, PERMICA ET BOEMICA COMPLECTENS. PETROPOLI, IMPENSIS ACADEMIAE SCIENTIARUM, MDCCLXXIV.

— 1070 p.

— 4° (27 cm).

— O: 37 R (17x12,5 cm).

— Capitolul referitor la istoria românilor cuprinde: *VALACHIAE EX SCRIPTORIBUS BYZANTINIS, VALACHORUM NOMEN, GENUS, SEDES, HISTORIA* (p. 891) și *SUMARIUM DE VALACHIS GENEALOGIA DUCUM VALACHICORUM* (p. 896). Conține addenda la vol. I și erată.

— Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 4.

— GRAESSE VI, p. 511.

—Nr. inv. 1796.

1778

Nr. 6

MEMORIAE POPULORUM, OLIM AD DANUBIUM, PONTUM EUXINUM, PALUDEM MAEOTIDEM, CAUCASUM, MARE CASPIUM, ET INDE MAGIS AD SEPTEMTRIONES INCOLENTIUM, E SCRIPTORIBUS HISTORIAE BYZANTINAE ERUTAE ET DIGESTAE A IOANNE GOTTHILF STRITTERO, GYMNASII ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE CONRECTOR. TOMUS III. TURCICA, CHAZARICA, UNGRICA, PATZINACICA, UZICA, COMANICA ET TATARICA COMPLECTENS. PETROPOLI, IMPENSIS ACADEMIAE SCIENTIARUM, MDCCLXXVIII.

— 1197 p.

— 4° (27 cm).

— O: 38 R (16,5x12,5 cm).

— Cuprinde: genealogii, cronologii, indice istoric, addenda la vol. II și erată.

— Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 4.

— GRAESSE VI, p. 511.

—Nr. inv. 1797.

1779

Nr. 7

MEMORIAE POPULORUM, OLIM AD DANUBIUM, PONTUM EUXINUM, PALUDEM MAEOTIDEM, CAUCASUM, MARE CASPIUM, ET INDE MAGIS AD SEPTEMTRIONES INCOLENTIUM, E SCRIPTORIBUS HISTORIAE BYZANTINAE ERUTAE ET DIGESTAE A IOANNE GOTTHILF STRITTERO, GYMNASII ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE CONRECTORE. TOMUS MEMORIAE POPULORUM, OLIM AD DANUBIUM, PONTUM EUXINUM, PALUDEM MAEOTIDEM, CAUCASUM, MARE CASPIUM, ET INDE MAGIS AD SEPTEMTRIONES INCOLENTIUM, E SCRIPTORIBUS HISTORIAE BYZANTINAE ERUTAE ET DIGESTAE A IOANNE GOTTHILF STRITTERO, GYMNASII ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE CONRECTORE. TOMUS IV. LAZICA, AVASGICA, MISIMIANICA, APSILICA, TZANICA, SVANICA, MESCHICA, ZICCHICA, IBERICA, ALANICA, IUTHUNGICA, CARPICA, VARNICA, CHAMAVICA, VARANGICA, NEMTZICA, DACICA, PANNONICA, SARMATICA, SCYTICA, MASSAGETICA ET GENEALOGIAS GENTIUM COMPLECTENS. ACCEDIT INDEX DUPLEX TOTIUS OPERIS, PETROPOLI, IMPENSIS ACADEMIAE SCIENTIARUM, MDCCLXXIX.

— x, 556. 308 /3/ p.

— 4° (27 cm).

— O: 37 R (17x12,5 cm).

— Cuprinde: prefață, *GENEALOGIAE GENTIUM EX SCRIPTORIBUS BYZANTINIS. INDEX HISTORICUS. INDEX GEOGRAPHICUS*, addenda la vol. III și erată.

— Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 4.

— GRAESSE, VI p. 511.

— Nr. inv. 1798.

1780

Nr. 8

KÖLESERI, SAMUEL DE KERES-EER

SAMUELIS KÖLESERI DE KERES-EER AURARIA ROMANO-DACICA, UNA CUM VALACHIAE CIS-ALUTANAE SUBTERRANEA DESCRIPTIONE MICHAELIS SCHENDO, R. C. EQ. VANDERBECH. ITERUM EDITA CURIS IOANNIS SEIVERT. POSSONII & CASSOVIAE. SUMPTIBUS IOAN. MICHAELIS LANDERER. TYPOGRAPHI, ET BIBLIOPOLAE. 1780.

— 10 f., 295 /66/ p. + /23/ p., o h.

— 8° (21 cm).

— O: 31 R (16x9 cm).

— Text în lb. latină. Alfabet latin de bază. Marcă tipografică: Minerva cu emblemele sale (coif și lance), stând pe un jilț, încadrat de vrejuri. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, medalioane, vignete) și o h. a Olteniei: *VALACHIA CISALUTANA IN SUOS QUINQUE DISTRICTUS DIVISA*.

— Prima ediție a *AURARIEI* a apărut la Sibiu în 1717. Îngrijitorul noii ediții este Johann Seivert. Cartea a apărut la Bratislava în tipografia lui I. M. Landerer, care îi asigură și difuzarea. Cuprinde: dedicația către împărat și prefața autorului, reproduse după ediția din 1717; prefața semnată *GEORGIUS PRAY LECTORI SALUTEM* scrisă la Buda în 1779; *Elenchus*; textul *AURARIEI* are șase capitole, paragrafele numerotate și note de subsol; editorul a adăugat o lucrare, redactată în 1720 de medicul Michael Schendos

Van der Bech, ce descrie Valachia austriacă (Oltenia), de curând intrată în posesiunea Imperiului habsburgic, cu titlul: *HISTORICO - PHYSICO - TOPOGRAPHICA VALACHIAE AUSTRIACAE SUBTERRANAE DESCRIPTIO, AD FAMIGERATISSIMUM DACIAE SECRETARIUM SAMUELEM KÖLESERIUM DE KERE-EER, VIRUM DIGNITATE, AC LITTERIS ILLUSTRISSIMUM, EPISTOLARI STYLO EXARATA, A MICHAELE SCHENDO R. C. EQ. VANDERBECH, AA. LLB. PHILOS. AC V. MEDIC. LAUREATO DOCTORE*. (23 p. nenum.).

— Legătură carton-piele. Cotor piele, pe cinci nervuri, decorat cu motive florale aurite, text imprimat auriu: *S. KÖLESERII/AURARIA/ ROMANO-DACICA*. Coperte carton și hârtie marmorată. Forța marmorat.

— Ex libris ștampilă ovală, tuș albastru, text: *Dr. NOVÁK S./KÖNYUTÁRA* (pag. titlu); ștampilă rotundă, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I / BUZEU* (pag. titlu); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA* (pag. titlu).

— VERESS I. p. 610.

— Nr. inv. 1555 (Fig. 4).

1781

Nr. 9

SULZER, FRANZ JOSEPH

GESCHICHTE DES TRANSALPINISCHEN DACIENS, DAS IST: DER WALACHEN, MOLDAU UND BESSARABIENS, IM ZUSAMMENHANGE MIT DER GESCHICHTE DES UBRIGEN DACIENS ALS EIN BERSUCH EINER ALLGEMEINEN DACISCHEN GESCHICHTE MIT KRITISCHER FRENHEIT ENTWORFEN VON FRANZ JOSEPH SULZER, EHEMALIGEM K.K HAUPTMANN UND AUDITOR. DES ERSTEN ODER GEOGRAPHISCHEN THEILS ZWEETER BAND. WIEN, BEY RUDOLPH GRÄFFER, 1781.

— 544 p.

— 12° (22cm).

— O: 36 R (14,8x8 cm).

— Text în lb. germană și citate în lb. latină. Alfabet gotic. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii).

— Cartea a apărut în trei vol. între 1781-1782. Este vol. 2.

— Legătură originală, carton-piele. Cotor piele, neted. Coperte în carton și hârtie marmorată.

— Ex libris ștampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (pag. titlu); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA*. (pag. titlu).

— Nr. inv. 5147 (Fig. 5).

[1784 - 1788]

Nr. 10

DAMP MARTIN, ANNE-HENRI CABOT, VICOMTE DE

HISTOIRE DE LA RIVALITÉ DE CARTHAGE ET DE ROME, A LAQUELLE ON A JOINT LA MORT DE CATON, TRAGÉDIE, NOUVELLEMENT TRADUITE DE L'ANGLAIS, DE M. ADDISSON. PAR A.H. DAMPMARTIN, CAPITAINE AU RÉGIMENT ROYAL, CAVALERIE. TOME I. A STRASBOURG, CHEZ J.G. TREUTTEL, LIBRAIRE. A PARIS, CHEZ ONFROI, LIBRAIRE, RUE SAINT-VICTOR, AVEC APPROBATION, ET PRIVILÈGE DU ROI. [DE L'IMPRIMERIE DE ROLLAND ET JACOB].

— /1/. VIII. 372 p.

- 12° (22 cm).
- O: 29 R (15x9 cm).
- Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Tipografia menționată la sfârșitul vol. II (nr. 11). Cartea tratează subiectul războaielor punice. Cuprinde: *Tables de matiers* și *Avis de l'editeur* către cititori, cu un cuvânt special adresat militarilor. Editorul face o prezentare elogioasă tânărului ofițer debutant, apreciind încercările literare ale acestuia, în condițiile în care mediul militar al epocii stătea sub semnul cuvintelor mareșalului Gassion: "*Les hommes qui possèdent les lettres sont de pauvres engin de guerre*". Pe pag. titlu un motto din Voltaire: "*Je ne suis qu'un soldat, et je n'ai que du zele*". Cuprinde: *Tables de matiers* și *Avis de l'editeur*
- Legătură carton-piele. Cotor neted, piele, decorat cu motive vegetale și geometrice aurite, numărul vol. și text imprimat auriu: *RIVALITE/ DE/ CARTHAGE/I*. Coperte carton cu colțuri din piele, decorate cu chenare vegetale aurite. Forzaț marmorat. Tranșa aurită.
- Ex libris sigiliu (pag. titlu); ștampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (pag. titlu); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA.*(pag. titlu).
- Nr. inv. 1300 (Fig. 6).

Nr. 11

DAMP MARTIN, ANNE - HENRI CABOT, VICOMTE DE

HISTOIRE DE LA RIVALITÉ DE CARTHAGE ET DE ROME, A LAQUELLE ON A JOINT LA MORT DE CATON, TRAGÉDIE, NOUVELLEMENT TRADUITE DE L'ANGLAIS, DE M. ADDISSON. PAR A.H. DAMPMARTIN, CAPITAINE AU RÉGIMENT ROYAL, CAVALERIE. TOME II. A STRASBOURG, CHEZ J.G. TREUTTEL, LIBRAIRE. A PARIS, CHEZ ONFROI, LIBRAIRE, RUE SAINT-VICTOR, AVEC APPROBATION, ET PRIVILÈGE DU ROI. [DE L'IMPRIMERIE DE ROLLAND ET JACOB].

- /7/, 400, 175 p.
- 12° (22 cm).
- O: 29 R (15x9 cm).
- Tipografia menționată la p. 175. Cuprinde: o listă cu cărți ce se găsesc la librarul care difuzează cartea, apărute între 1786-1788 (catalog de editură); continuarea eseului despre războaiele punice; cu paginație proprie *La Mort de Caton. Tragédie (...)* précédée de quelques réflexions sur l' art dramatique; "reflecțiile" îmbracă o formă epistolară: *Lettre a madame la baronne de N.*, datată 25 noiembrie 1786 (un eseu asupra stării artei dramatice franceze, subliniindu-se necesitatea reînvierii gloriei de altădată a teatrului francez, condamnându-se influența engleză care se făcea tot mai resimțită în modă, moravuri și chiar în artă); în cuvântul editorului care precede traducerea se spune că "*...diferite circumstanțe au împiedicat timp de mai bine de doi ani, publicarea acestui eseu. Autorul redactându-l, l-a găsit plin de greșeli și dorea să-l facă dispărut. Noi ne-am opus intenției sale*". Plecând de la aceste informații am aproximat anii de apariție a volumelor în perioada 1784-1788. Eseul este datat 1786. Dacă vol. II este redactat și publicat în 1786, atunci primul apăruse cu doi ani în urmă, deci în 1784. Dacă eseul era gata redactat în 1786, când se publică primul vol. dar *diferite circumstanțe* i-au întârziat publicarea timp de doi ani, înseamnă că anul apariției vol. II este 1788.
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 10.
- Nr. inv. 1301.

1788

Nr. 12

[RAICEVICH ȘTEFAN]

OSSERVAZIONI STORICHE NATURALI E POLITICHE INTORNO LA VALACHIA E MOLDAVIA NAPOLI 1788. PRESSO GAETANO RAIMONDI CON LICENZA DE'SUPERIORI.

— 328 p., o h.

— 12° (20 cm).

— O: 24 R (14,7x7,5).

— Text în lb. italiană. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii și inițiale ornate, vignete); h.: *LA MOLDAVIA E VALACHIA. SIENA. PRESSO PAZZINI CARLI.*— Cuprinde: introducere, erată, tablă de materii. Pe pag. titlu deviza "*NIL ADMIRARI*".— Însemnare: "*faitte dal signor Raicevich, di Ragusa/ consules di S. M. l'Imperatore d'Austria/ in Moldavia*"; cerneală violet (pag. titlu).

— Legătură carton-piele. Cotor piele, neted. Coperte carton și hârtie. Forțat marmorat. Tranșa aurită.

— Ex libris ștampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (p.3); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA.*(pag. titlu).

— Nr. inv. 1397 (Fig.7).

1789

Nr. 13

ALCIBIADE, ENFANT. ORNÉ DE PLANCHES EN TAILLE DOUCE. PREMIERE PARTIE. A ATHÈNES; ET SE TROUVE A PARIS, CHEZ BUISSON, LIBRAIRE, HÔTEL DE COËTLOSQUET, RUE HAUTEFEUILLE, N° 20. 1789.

— /9/, 248 p., o planșă.

— 12° (21 cm).

— O: 28 R (14x7,8 cm).

— Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice; planșa reprezintă o scenă din viața lui Alcibiade copil.

— Este prima ediție. Cuprinde: prefața autorului semnată L. M.; *PLAN DE L'OUVRAGE*, note istorice, tablă de materii, erată.— Legătură originală carton-piele. Cotor piele, neted, decorat cu motive vegetale (flori, frunze și fructe) aurite, text imprimat aurit: *ALCIBIADE/*. Coperte carton, hârtie. Forțat marmorat. Tranșă colorată. Muchia aurită.— Ex libris etichetă, text: *BIBLIOTHÈQUE DE M^r le Cte de Salaberry* (coperta 1 interior); ștampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (f. gardă 1); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA.*(pag. titlu).

— Nr. inv. 1302. Colligat cu nr. 14 (Fig. 8).

Nr. 14

ALCIBIADE, JEUNNE HOMME. ORNÉ DE PLANCHES EN TAILLE DOUCE. SECONDE PARTIE. A ATHÈNES; ET SE TROUVE A PARIS, CHEZ BUISSON, LIBRAIRE, HÔTEL DE COËTLOSQUET, RUE HAUTEFEUILLE, N° 20. 1789.

— /1/, 264 p., o planșă.

- 12°(21 cm).
- O: 28 R (14x7,8 cm).
- Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice.; planșa reprezintă o scenă din viața tânărului Alcibiade.
- Cuprinde note istorice, tablă de materii și erată.
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 13.
- Nr. inv. 1302. Colligat cu nr. 13.

Nr. 15

ALCIBIADE, HOMME-FAIT. ORNÉ DE PLANCHES EN TAILLE DOUCE. TROISIEME PARTIE. A ATHÈNES; ET SE TROUVE A PARIS, CHEZ BUISSON, LIBRAIRE, HÔTEL DE COËTLOSQUET, RUE HAUTEFEUILLE, N° 20. 1789.

- /1/. 224p., o planșă.
- 12°(21 cm).
- O: 28 R (14x7,8 cm).
- Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice. Planșa îl reprezintă pe Alcibiade la maturitate.
- Cuprinde: note istorice, tablă de materii și erată.
- Legătură originală carton-piele. Cotor piele, neted, decorat cu motive vegetale (flori, frunze și fructe) aurite, text imprimat aurit: *ALCIBIADE/III/*. Coperte carton, hârtie. Forzaț marmorat. Tranșă colorată. Muchia aurită.
- Ex libris etichetă, text: *BIBLIOTHÈQUE DE M^e le C^{de} de Salaberry* (coperta 1 interior); șampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (f. gardă 1); șampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA.*(pag. titlu).
- Nr. inv. 1303. Colligat cu nr. 16.

Nr. 16

ALCIBIADE, VIEILLARD. ORNÉ DE PLANCHES EN TAILLE DOUCE. QUATRIEME PARTIE. A ATHÈNES; ET SE TROUVE A PARIS, CHEZ BUISSON, LIBRAIRE, HÔTEL DE COËTLOSQUET, RUE HAUTEFEUILLE, N° 20. 1789.

- 170 p.
- 12°(21 cm).
- O: 28 R (14x7,8 cm).
- Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice.
- Cuprinde: note istorice, tablă de materii și erată.
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 15.
- Nr. inv. 1303. Colligat cu nr. 15.

Nr. 17

CRAVEN, ELISABETH BERKELEY LADY

VOYAGE EN CRIMÉE ET A CONSTANTINOPLE, EN 1786. PAR MILADI CRAVEN. TRADUIT DE L' ANGLAIS, PAR M. GUEDON DE BERCHÈRE, NOTAIRE À LONDRES. ENRICHİ DE PLUSIEUR CARTES & GRAVURES. A LONDRES, ET SE TROUVE À PARIS, CHEZ MARADAN, LIBRAIRE. 1789.

- 443 /5/ p., o h., VI planșe.

- 12° (21 cm).
- O: 25 R (14,3x7,6 cm).
- Text în lb. franceză. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete), VI gravuri (peștera Antiparos, portul Gabrio, etc.), o h.: *La cartes des routes de la Crimée, anciennement Chersonès Taurique*.
- Prima ediție: *Journey through the Crimea to Constantinople*. Londra, 1789. Autorul h.: P.F. Tardieu. Lucrarea este constituită din 68 de scrisori, dintre care scrisorile cu nr. 63-67 relatează trecerea prin Țara Românească spre Transilvania. Cuprinde: *Avis au relieur*, indicându-se locul unde trebuie inserate ilustr.; *Catalogue des Ouvrages qui se trouvent chez le même Libraire* care prezintă, printre altele, numeroase descrieri de călătorii. Prețul cărții este de 6 livre.
- Legătură carton-piele. Cotor piele neted, decorat cu motive geometrice și vegetale aurite, text imprimat auriu: *VOYAGES/A/CONSTANTINOPOLE*. Coperte carton decorate cu un chenar floral aurit. Forzaș marmorat. Tranșă colorată.
- Ex libris ștampilă circulară, tuș albastru, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (verso h.); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA.* (pag. titlu).
- GRAESSE I, p.141.
- Nr. inv. 3537 (Fig. 9).

Nr. 18

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F. X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME PREMIER. A AUSBOURG, CHEZ MATTHIEU RIEGER, FILS, IMPRIMÉUR-LIBRAIRE. ET SE TROUVE À LIEGE, A LA SOCIÉTÉ TYPOGRAPHIQUE, ET CHEZ LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. M. DCC. LXXXIX. AVEC APROBATION.

- XV, 124, 466 p.
- 12° (20 cm).
- O: 50 R (8,5x2,7 cm).
- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Prima ediție, cu același titlu, a apărut la Ausbourg, 1781 în 6 vol. Antetitul: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. A-B*. Cuprinde: *Avertissement sur l'edition de 1781; Avis sur cette seconde edition; Cronologie de l'histoire universelle*, împărțită în istorie sacră și istorie profană. Pe pag. titlu este inserat textul: "*Convenientia cuique. Hor. a. p.*".
- Legătură carton-piele. Cotor piele pe cinci nervuri, decorat cu motive vegetale, geometrice și avimorfe (un vultur cu aripile ridicate) aurite, text imprimat auriu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE/A-B*.
- Ex libris ștampilă circulară, tuș violet, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (pag. titlu); ștampilă dreptunghiulară, tuș albastru, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA.* (pag. titlu).
- Nr. inv. 465 (Fig. 10).

1790

Nr. 19

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F.

X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME SECONDE. A AUSBOURG, CHEZ M. RIEGER, FILS, LIBRAIRE. À LIEGE, CHEZ LEMARIÉ, DESSOUS LA TOUR S. LAMBERT ET LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. 1790. AVEC APROBATION.

- 634 p.
- 12° (20 cm).
- O: 51 R (8,5x 2,7 cm).
- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Antetitolu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. B-C^{EU}*.
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 18.
- Nr. inv. 466.

1791

Nr. 20

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F. X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME TROISIEME. A AUSBOURG, CHEZ M. RIEGER, FILS, LIBRAIRE. À LIEGE, CHEZ LEMARIÉ, DESSOUS LA TOUR S. LAMBERT ET LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. 1791. AVEC APROBATION.

- 793 p.
- 12° (20 cm).
- O: 51 R (8,5x2,7 cm).
- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Antetitolu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. C-E*.
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 18.
- Nr. inv. 467.

1792

Nr. 21

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F. X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME QUATRIEME. A AUSBOURG, CHEZ M. RIEGER, FILS, LIBRAIRE. À LIEGE, CHEZ LEMARIÉ, DESSOUS LA TOUR S. LAMBERT ET LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. 1792. AVEC APROBATION.

- 773 p.
- 12° (20 cm).
- O: 51 R (8,5x2,7 cm).

- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Antetitolu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. F-H.*
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 18.
- Nr. inv. 468.

Nr. 22

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F. X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME CINQUIEME. A AUSBOURG, CHEZ M. RIEGER, FILS, LIBRAIRE. À LIEGE, CHEZ LEMARIÉ, DESSOUS LA TOUR S. LAMBERT ET LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. 1792. AVEC APROBATION.

- 600 p.
- 12° (20 cm).
- O: 51 R (8,5x2,7 cm).
- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Antetitolu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. I-LB.*
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 18.
- Nr. inv. 469.

1793

Nr. 23

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F. X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME SIXIEME. A AUSBOURG, CHEZ M. RIEGER, FILS, LIBRAIRE. À LIEGE, CHEZ LEMARIÉ, DESSOUS LA TOUR S. LAMBERT ET LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. 1793. AVEC APROBATION.

- 777 p.
- 12° (20 cm).
- O: 51 R (8,5x2,7 cm).
- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Antetitolu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. M-Q.*
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 18.
- Nr. inv. 470.

Nr. 24

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F.

X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME SEPTIEME. A AUSBOURG, CHEZ M. RIEGER, FILS, LIBRAIRE. À LIEGE, CHEZ LEMARIÉ, DESSOUS LA TOUR S. LAMBERT ET LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. 1793. AVEC APROBATION.

- 748 p.
- 12° (20 cm).
- O: 51 R (8,5x2,7 cm).
- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Antetitlu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. P-R.*
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 18.
- Nr. inv. 471.

1794

Nr. 25

FELLER, FRANÇOIS-XAVIER DE

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, OU HISTOIRE ABRÉGÉE DES HOMMES QUI SE SONT FAIT UN NOM PAR LE GÉNIE, LES TALENS, LES VERTUES, LES ERREURS, &c. PAR L'ABBÉ F. X. D. F. SECONDE ÉDITION, CORRIGÉE & BEAUCOUP AUGMENTÉE. TOME HUITIEME. A AUSBOURG, CHEZ M. RIEGER, FILS, LIBRAIRE. À LIEGE, CHEZ LEMARIÉ, DESSOUS LA TOUR S. LAMBERT ET LES PRINCIPAUX LIBRAIRES DE L'EUROPE. 1794. AVEC APROBATION.

- 884 p.
- 12° (20 cm).
- O: 51 R (8,5x2,7 cm).
- Text în lb. franceză, așezat pe două coloane. Alfabet latin extins. Ilustr.: ornamente tipografice (frontispicii, vignete).
- Antetitlu: *DICTIONNAIRE HISTORIQUE. S-Z.* Cuprinde: *Supplément contenant des correction et additions* pentru fiecare vol. în parte (p. 811-882); în final autorul a anexat din propriul său *Journal Historique et Littéraire*, nr. din 4 aprilie 1794, în care răspunde acuzațiilor aduse de "detractorii" lucrării sale.
- Celelalte elemente identice cu cele de la nr. 18.
- Nr. inv. 472.

1795

Nr. 26

D'ARNAY,

HABITUDES ET MOEURS PRIVÉES DES ROMAINS. PAR D'ARNAY. NOUVELLE EDITION, REVUE ET CORRIGÉE. A PARIS, CHEZ MAILLARD, LIBRAIRE, QUAI DES AUGUSTINS, N°43. AU CONTRAT SOCIALB. DE L'IMPRIMERIE DE FRANÇOIS HONNERT, RUE DE COLOMBIER, N° 1160. 1795. L'AN III DE LA RÉPUBLIQUE.

- VII, 278 p.
- 12° (21 cm).
- O: 29 R (14,4x8 cm).

— Text în lb. franceză. Alfabet latin extins.

— Prima ediție cu titlul: *VIE PRIVÉE DES ROMAINS*. Paris, 1759. Cuprinde: *Avertissement de l'éditeur* în care se arată motivul reeditării: "Această operă începe să devină rară și credem că ne facem utili concetățenilor noștri, oferindu-le o nouă ediție". Pe pag. titlu este inserat textul: "Non in depravatis, sed in his quae bene secundum naturam se habent, considerandum est quid sit naturale. Aristot. Politic I. 2.".

— Legătură carton-piele. Cotor piele pe cinci nervuri, text imprimat aurit: *D'ARNAY/LA VIE PRIVÉE/1795*. Coperte din carton și hârtie marmorată cu colțuri din piele.

— Ex libris etichetă, text: *ERNEST THORIN. Libraire du College de France et de l'Ecole Normale Supérieure, 7, Rue de Médicis, 7, A Paris* (coperta 1 interior); ștampilă circulară, tuș violet, text: *BIBLIOTECA CAROL I. BUZEU* (pag. titlu); ștampilă dreptunghiulară, tuș roșu, text: *LICEUL B. P. HAȘDEU. BUZĂU. BIBLIOTECA.*(pag. titlu).

— Nr. inv. 2570 (Fig. 11).

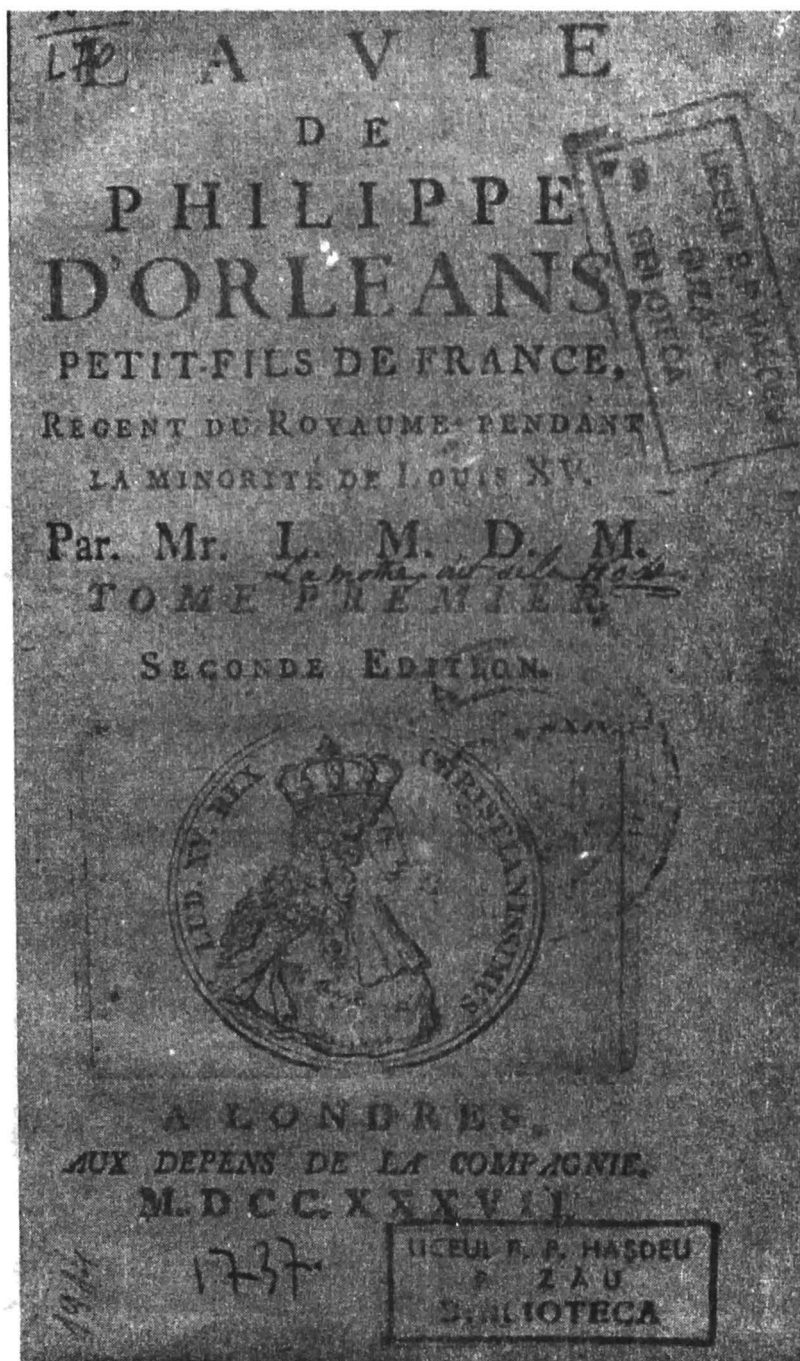

Fig. 2

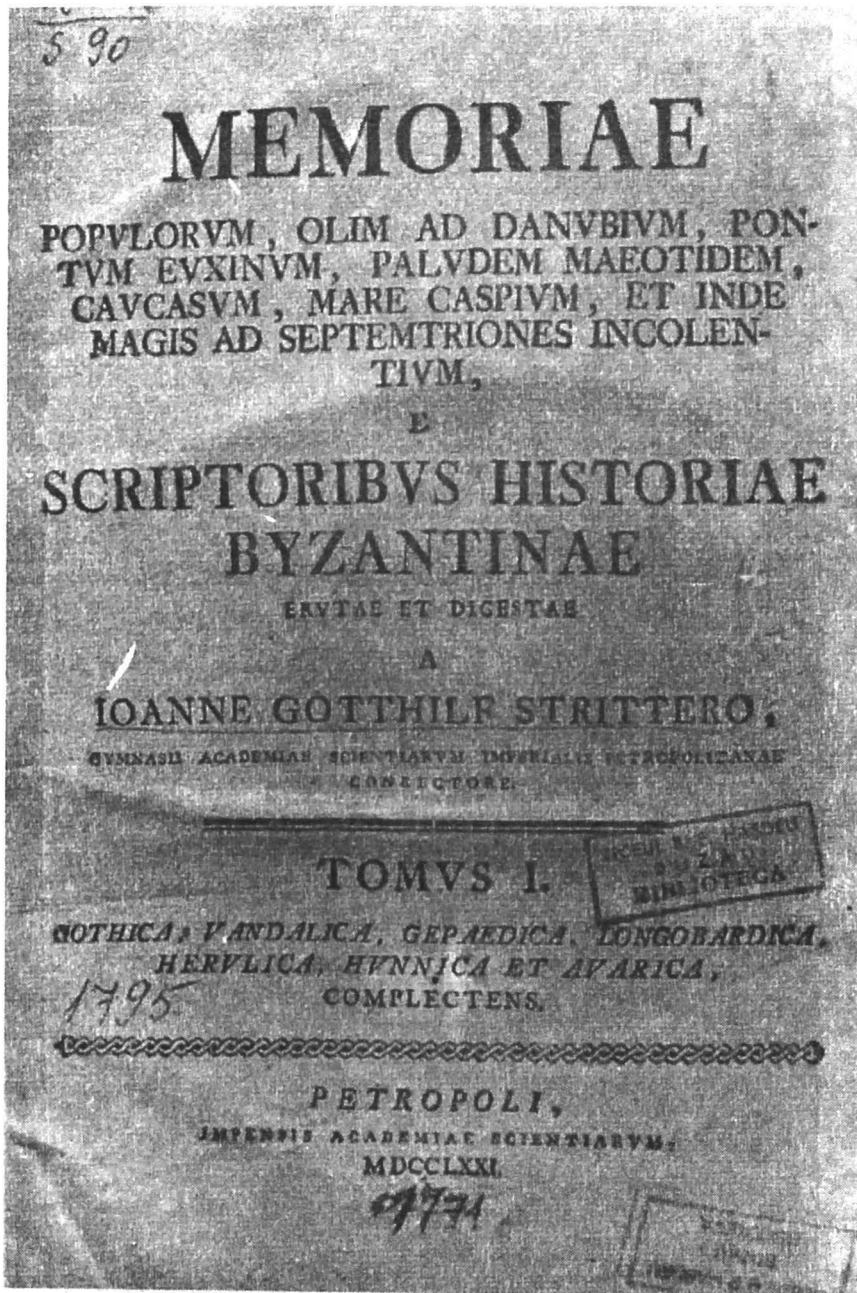

Fig. 3

K 69

SAMVELIS KÖLESERI

DE KERES-EER

AVRARIA ROMANO-DACICA,

VNA CVM

VALACHIAE

CIS-ALVTANAE SVBTERRANAE

DESCRIPTIONE

MICHAELIS SCHENDO, R. C. EQ.
VANDERBECH.

ITERVM EDITA

CVRIS

IOANNIS SEIVERT.

LICEUL B. P. HAȘDEU
BUZĂU
BIBLIOTECA

DE NOVAK &
KÖNYVTÁRA

1555

 POSONII, & CASSOVIAE.

SYMPTIBVS IOAN. MICHAELIS LANDERER
TYPOGRAPHI, ET BIBLIOPOLAE.

I 7 8 0.

Fig. 4

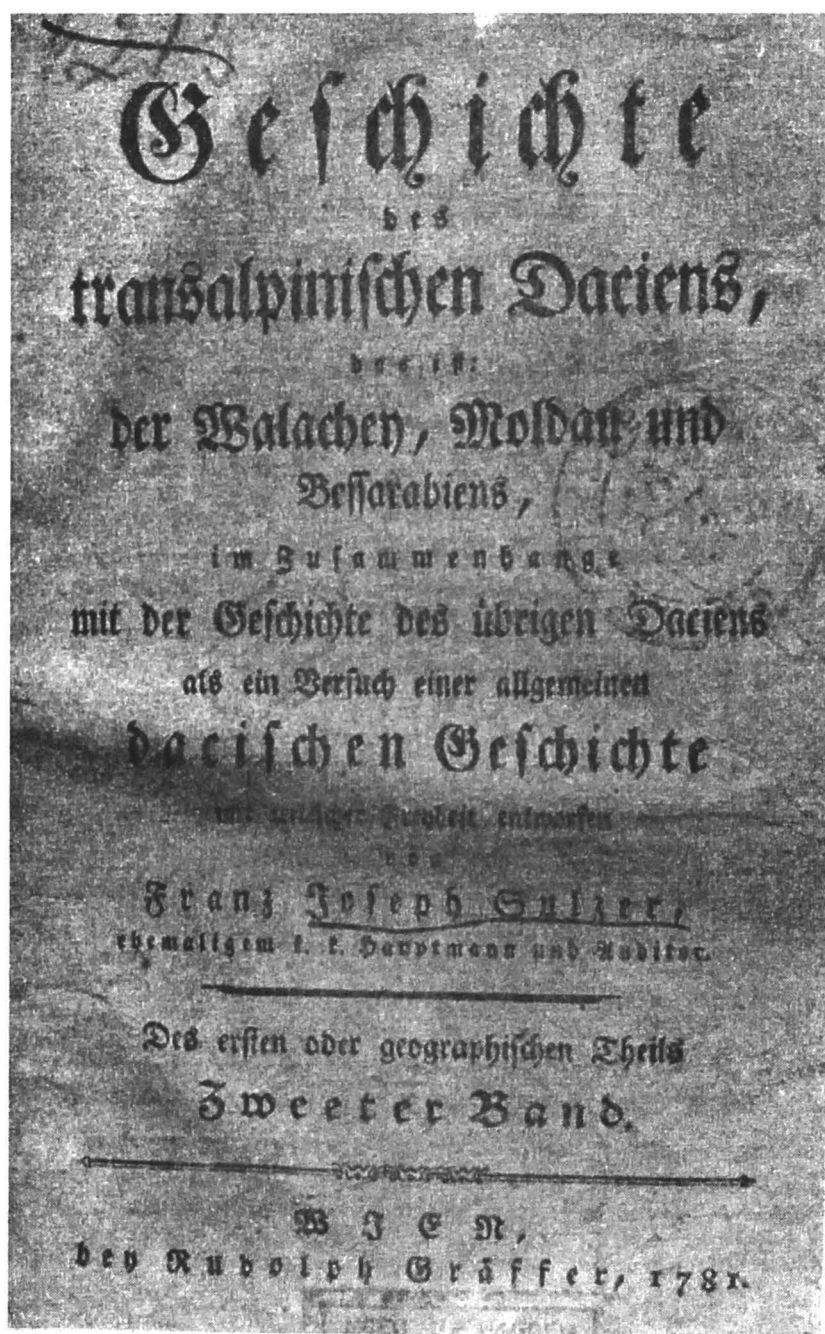

Fig. 5

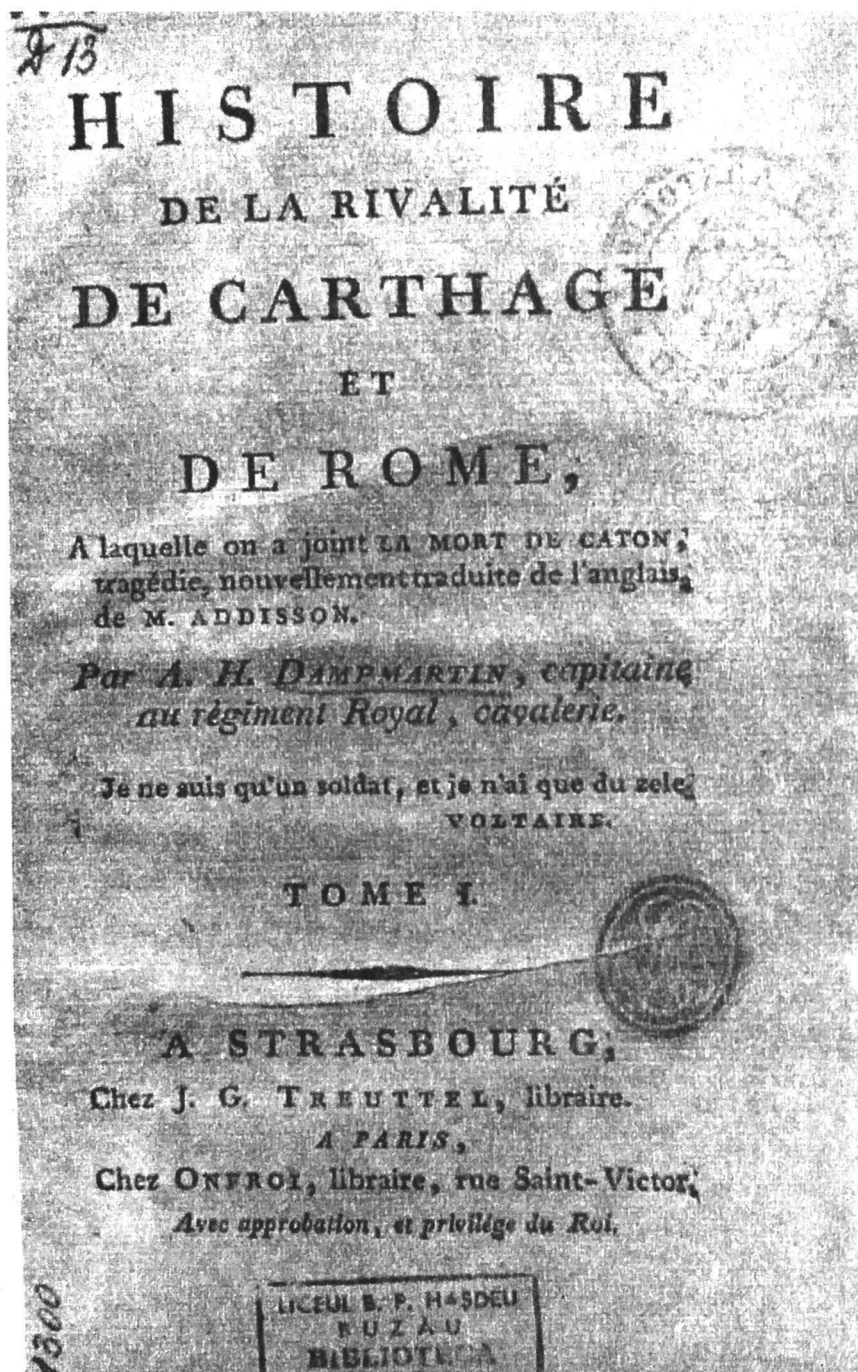

Fig. 6

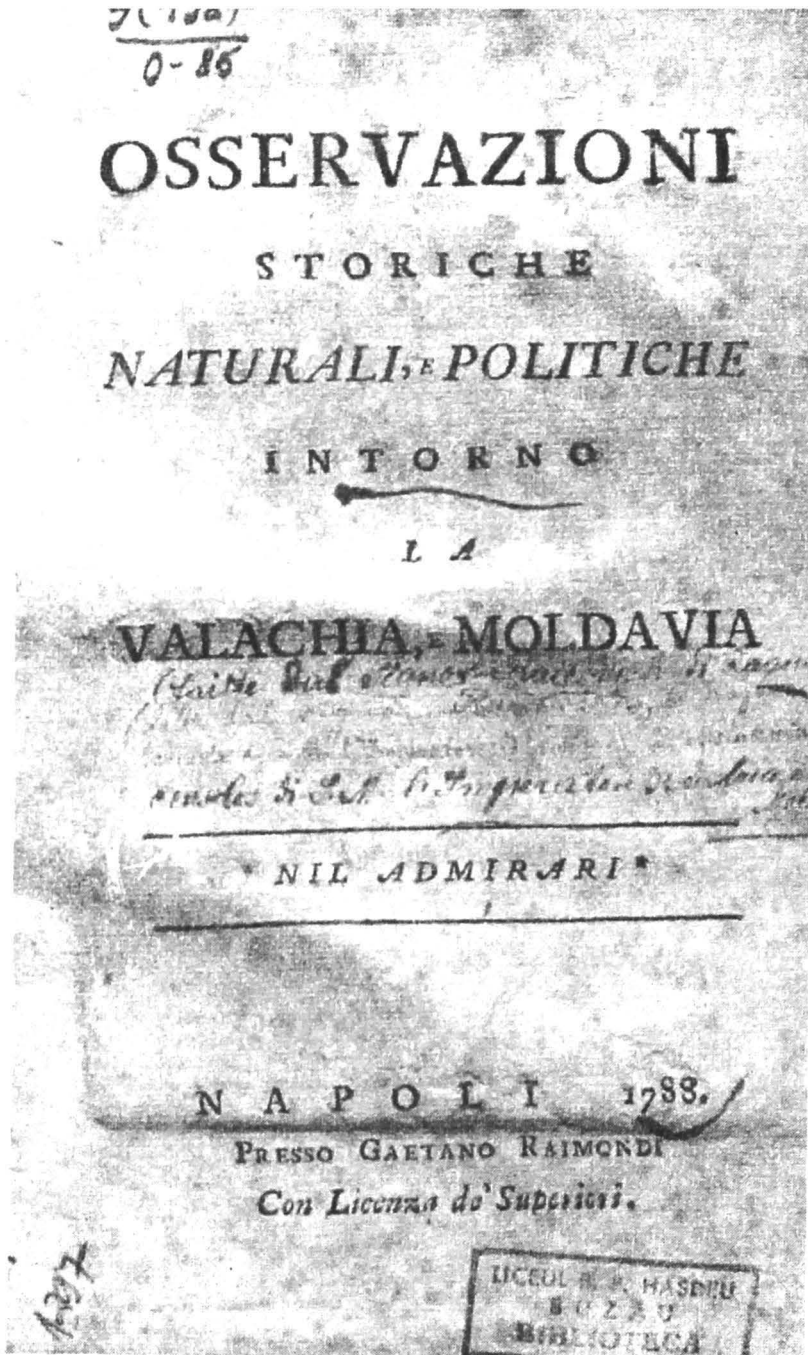

Fig. 7

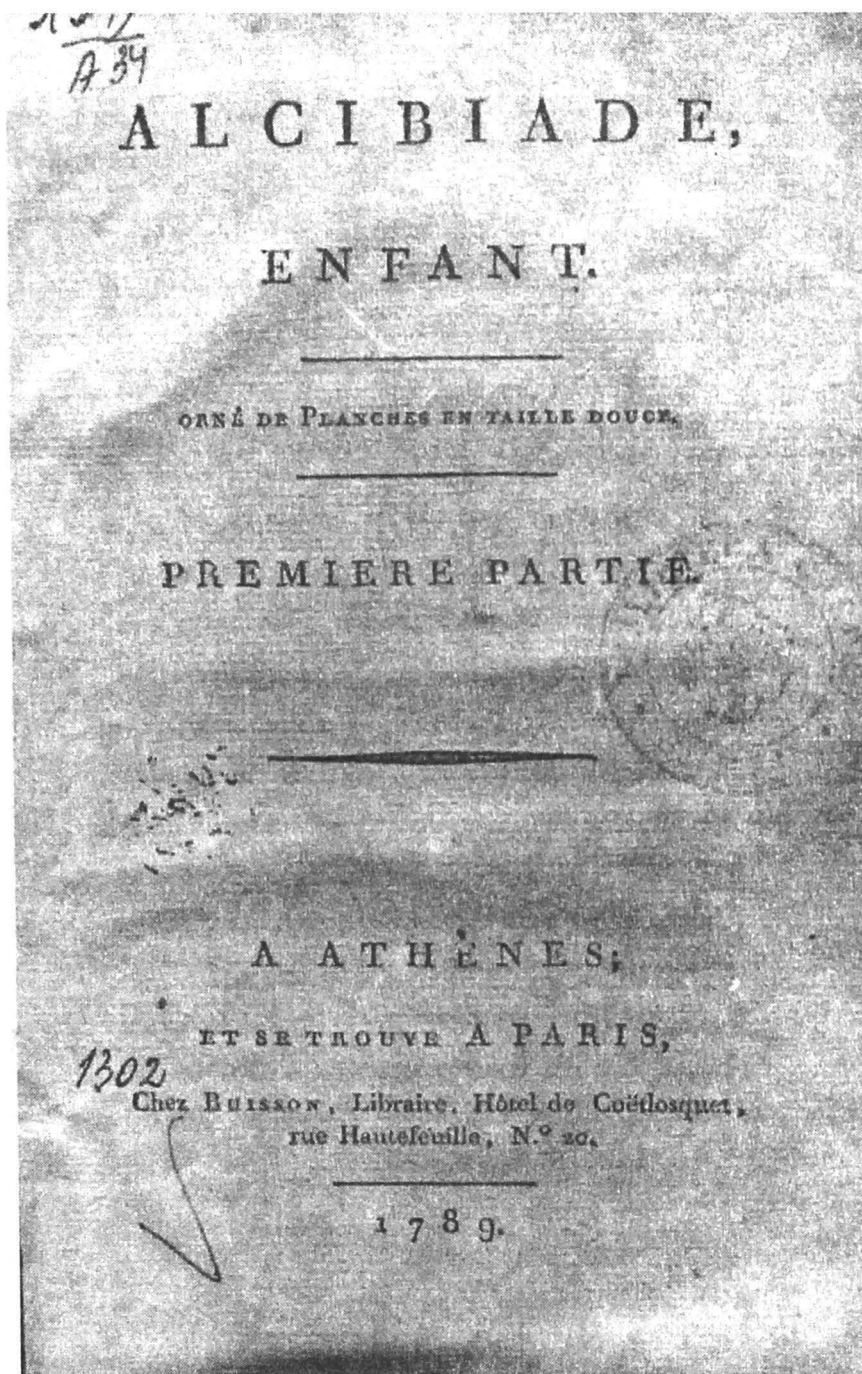

Fig. 8

Fig. 9

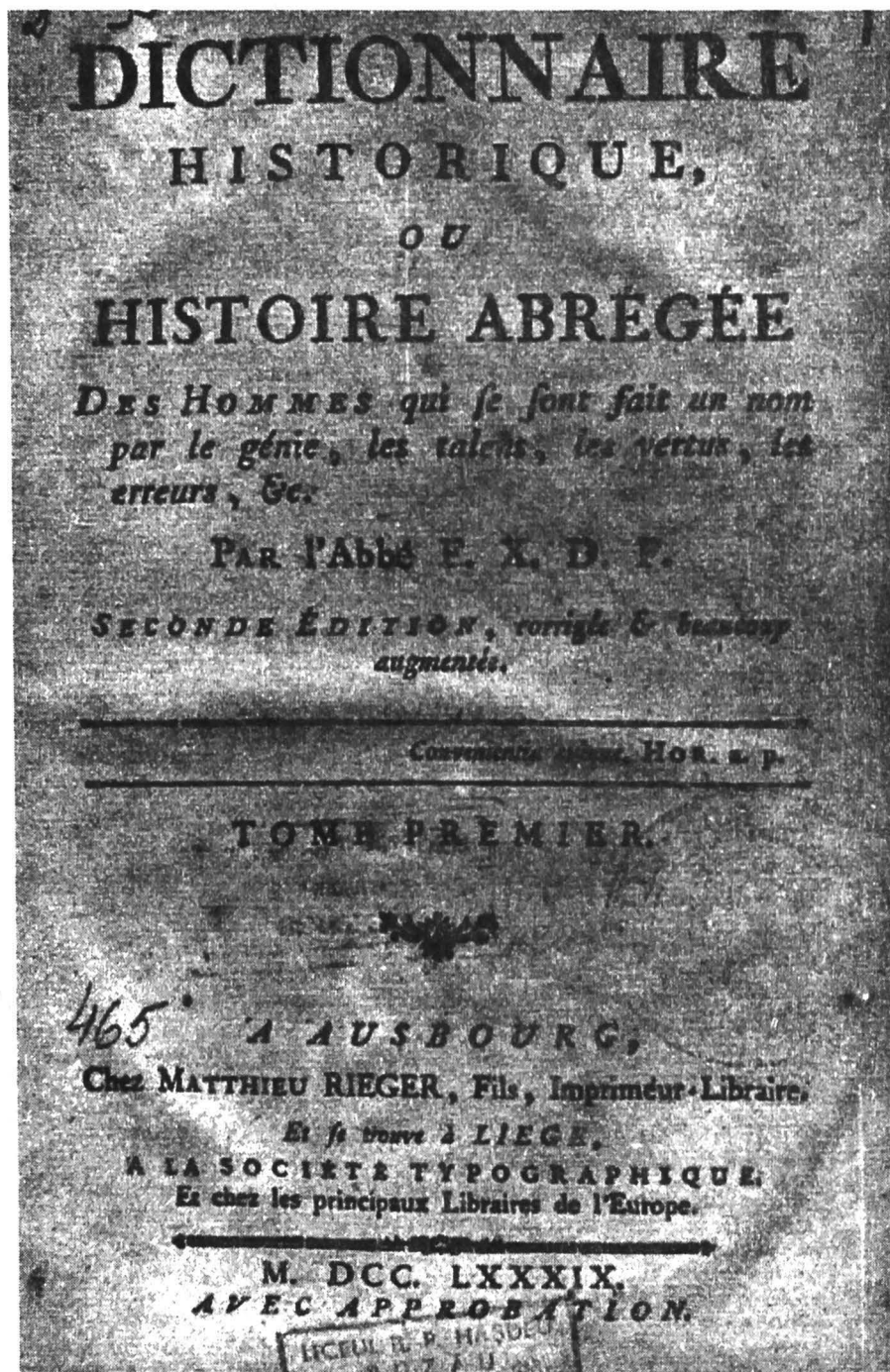

Fig. 10

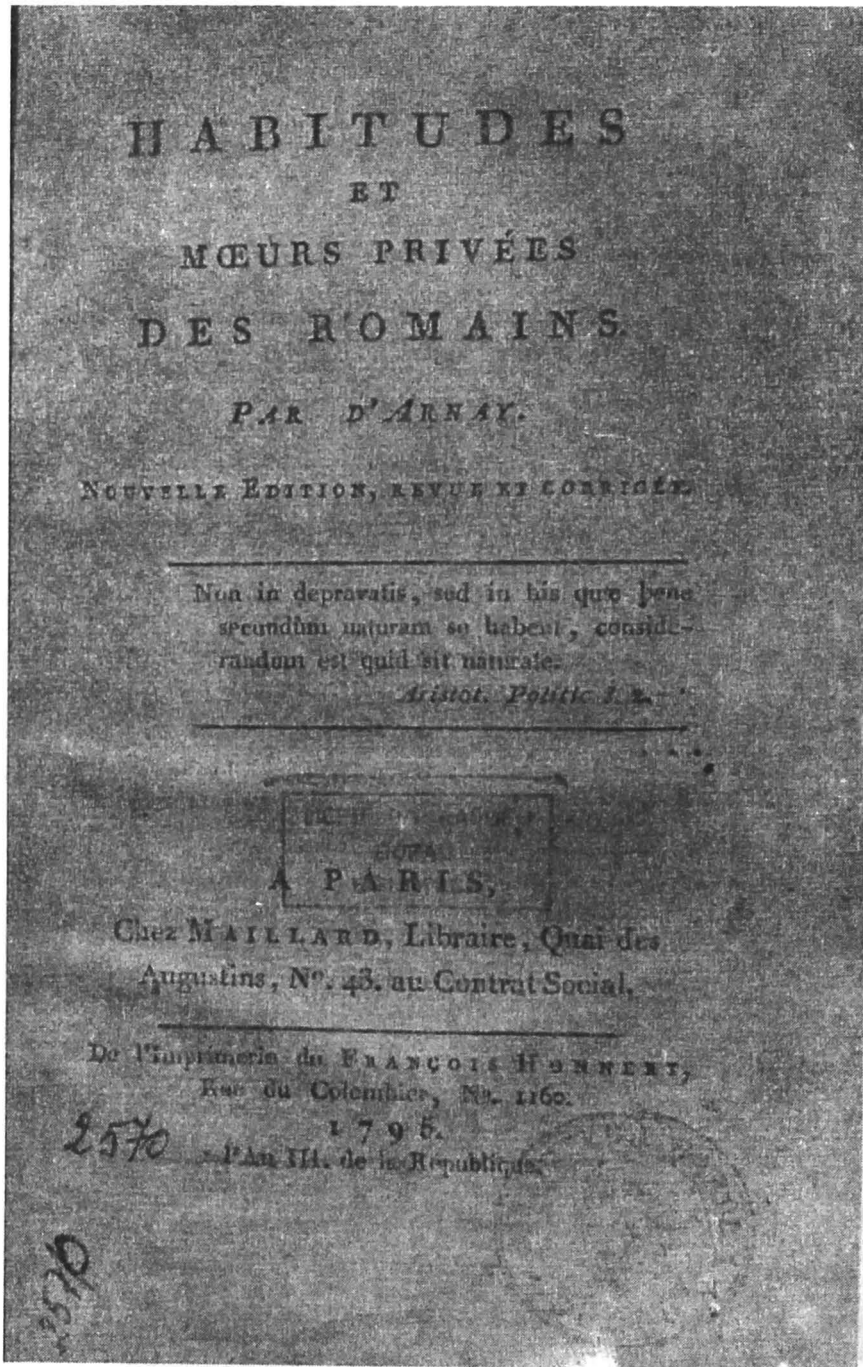

Fig. 11